

Notat af 29. august 2007
om ridning i skov tilhørende offentlige stiftelser
Udarbejdet på møder mellem ejer- og brugerorganisationer

Offentlige stiftelser er i adgangsbekendtgørelsen for så vidt angår regler for ridning side-stillet med offentlige arealer. Generelt gælder der ifølge naturbeskyttelsesloven kun få regler for ridning, herunder at ridning i privatejede skove ikke er tilladt medmindre ejeren giver lov til denne færdsel.

I adgangsbekendtgørelsen behandler §§11-15 ridning på offentlige arealer samt offentlige stiftelser. På trods af disse paragraffer opstår der ofte tvivl om hvor langt ejeren af offentlige stiftelser må gå i regulering af ridning på ejendommen.

Inden for de lovgivningsmæssige rammer (såvel lov som bekendtgørelse) er der en række forhold, der ikke er søgt givet en videre fortolkning i vejledning, retningslinier m.m. Dette giver anledning til fortolkningsforskelle ejere og brugere imellem.

Det er vanskeligt at give en fyldestgørende vejledning til kommunerne, som administrerer reglerne, om ridemuligheder og begrænsninger i skove og offentlige stiftelser. Generelt for adgangsreglerne gælder det dog, at reglerne ikke er udtømmende og der lægges op til at ejer og bruger skal aftale sig ud af uoverensstemmelserne.

Der er dog følgende generelle retningslinier for ridning:

Der må ikke indføres regler, begrænsninger e.l. der reelt gør ridemulighederne illusoriske i offentlige skove og skove tilhørende offentlige stiftelser; men der er en meget klar hjemmel for ejeren til at fastsætte regler, der begrænser den ellers "frie" ridning, som bl.a. kendes og praktiseres i mange statsskove.

Dette notat redegør for den praksis der er på området, hvor der imidlertid kun er få afgørelser. Da der er tale om konkrete afgørelser, vil den beskrevne praksis tilsvarende tage udgangspunkt i konkrete vurderinger i bestemte situationer. Det kan derfor være vanskeligt at trække generelle retningslinier ud af afgørelsen.

I vejledningen til naturbeskyttelsesloven står der om rideadgangen i skovene:

"10.6. Særligt om skove, der ejes af staten, kommuner, Folkekirken og offentlige stiftelser (lovens § 23, stk. 1 - 4 og stk. 6 samt bekendtgørelsens §§ 8- 16)

Ridning

Ridning er tilladt i offentlige skove efter reglerne i bekendtgørelsens §§ 11-15. Ridning og anden færdsel med heste kan gøres betinget af en rideafgift, uanset om ridningen forudsætter ejerens tilladelse. I bekendtgørelsens § 11, stk. 2 bestemmes det, at konkurrenceridning og ridning, der udgår fra rideskoler, rideklubber, stutier eller lign. kun må ske med ejerens tilladelse. Ridning på private heste, der opstaldes på en rideskole, rideklub, stutier, hestepension eller lign. men kun anvendes privat, er ikke omfattet af denne bestemmelse.

Lukning af bestemte skovområder

- Det er lovligt at forbyde ridning i bestemte skovområder samt at indføre indskrænkninger i antallet af passager til skoven, hvorved almindelige adgangspassager for publikum til fods og på cykel ikke kan anvendes af ryttere.
 - Hjemmel:
 - §11, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1314 af 20/11 2006, der præciserer den lovlige rideadgang til skove tilhørende bl.a. offentlige stiftelser
 - §14, stk. 2 i samme bekendtgørelse om ejers ret til at fastsætte yderligere regler for ridning
 - Praksis:
 - Naturklagenævnets afgørelse i Vallø-sagen (21/2 2006)

§ 26 stk. 3 i bekendtgørelse nr. 884 af 18/08 2004 giver dog kommunalbestyrelsen mulighed for i særlige tilfælde at tilsidesætte et forbud mod ridning på gennemgående private fællesveje.

Der er ikke en klar geografisk afgrænsning for hvilke skovområder, som kan lukkes, men lukning af en hel skov kan ikke ske, da ridning herved gøres illusorisk. Der er dog forskel på om en lukning er permanent eller midlertidig, således at en midlertidig lukning pga. f.eks. jagt følger reglerne i bekendtgørelsens § 6, herunder, at det af skiltning tydeligt bør fremgå, hvilke dele af skoven, som er lukkede med oplysning om, hvornår der åbnes igen.

Krav om ridning i midt- og siderabatter

- Det er lovligt at kræve, at der ikke må rides i "hjulspor" – kun i midt- og siderabatter.
 - Hjemmel:
 - § 12, 3. punktum i bekendtgørelse nr. 1314 af 20/11 2006
 - Praksis:
 - Naturklagenævnets afgørelse i Vallø-sagen (21/2 2006)

Krav til rideart

- Der er lovligt at kræve, at der kun må rides i skridtgang og let trav på asfalterede veje, stenlagte veje og på grusveje over 2,5 meter
 - Hjemmel:
 - § 12, 2. punktum i bekendtgørelse nr. 1314 af 20/11 2006, hvoraf det fremgår, at "Ridning på asfalterede veje, stenlagte veje og grusveje må ikke ske i galop og skal fortrinsvis ske i rabatterne"
 - Praksis:
 - Naturklagenævnets afgørelse i Vallø-sagen (21/2 2006)

Betaling

- Det er lovligt at indføre en ridetegnsordning. Afgiftens størrelse er ikke lovreguleret eller reguleret i bekendtgørelse eller vejledning.
 - Hjemmel:
 - Lovbemærkninger til naturbeskyttelseslovens §27, stk. 4 om afgifter: "Reglen i *stk.* 4 er alene af budgetretlig karakter.....Bestemmelsen vedrører på ingen måde en privat ejers ret til at betinge en videregå-

- ende adgang af en afgift. Dette beror som hidtil på en aftale mellem ejeren og den eller de personer, der får en videregående adgang”
- Vejledningen til Naturbeskyttelsesloven: Næsten ordret gengivelse af lovbemærkningerne. Ingen indholdsmæssig forskel.
 - §14, stk. 1 i bekendtgørelse nr.1314 af 20/11 2006, hvoraf det fremgår, at ”Ejeren kan gøre ridning eller anden færdsel med heste betinget af en særlig afgift, uanset om sådan færdsel forudsætter ejerens tilladelse.”
- Praksis:
 - Naturklagenævnets afgørelse i Vallø-sagen (21/2 2006) Naturklagenævnet har ikke fundet i denne sag, at en ridetegnsgang på 1.575 kr. ”ikke kan anses for hverken ulovlig eller klart urimelig, jf. adgangs bekendtgørelsens § 14, stk. 1, om ejerens mulighed for at gøre ridning betinget af en særlig afgift. Afgiftens størrelse er ikke reguleret i bekendtgørelsen.”
 - I praksis er det vanskeligt at vurdere hvilket beløb, det er rimeligt at kræve for et ridekort og hvor stort et område af skoven ridekortet skal dække. Det beror meget på hvordan og på hvor store områder der må rides. En gennemgang af ridekort fra Vallø-sagens periode viser dog, at det mest almindelige er at kræve et beløb i omegnen af 500 kr.
 - Det er gratis at ride på Skov- og Naturstyrelsens arealer bortset på Jægersborgstatsskovdistrikt, herunder i Dyrehaven.

Opdeling af et skovdistrikt i flere rideområder med hvert sit ridetegn

- Det er i lovligt at opdele et skovdistrikt i flere rideområder med hver sit ridetegn. Det forudsætter, at områderne har en størrelse, der giver en reel ridemulighed.
 - Hjemmel:
 - § 14, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 1314 af 20/11 2006 om ejers mulighed for at gøre ridning betinget af en særlig afgift
 - §14, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1314 af 20/11 2006 om ejers ret til at fastsætte yderligere regler for ridning
 - Praksis:
 - Naturklagenævnets afgørelse i Vallø-sagen (21/2 2006). I det aktuelle tilfælde var der to skvområder på hver ca. 1500 ha

Ridning i skovbunden

- Det er lovligt at indskrænke mulighederne for at ride i skovbunden, så længe denne mulighed er til stede i rimeligt omfang
 - Hjemmel:
 - §14, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1314 af 20/11 2006 om ejers ret til at fastsætte yderligere regler for ridning
 - Praksis:
 - Skov- & Naturstyrelsen (1998): ”... at der gives rimelige muligheder for ridning i skoven, idet ejeren dog indrømmes ret vide muligheder for at styre ridningen i skoven.....Styrelsen finder således, at det som udgangspunkt ikke er i overensstemmelse med reglerne at gennemføre et totalt forbud mod ridning i ”højskoven”, idet det må forudsættes, at denne mulighed er til stede i rimeligt omfang”

- Naturklagenævnets afgørelse i Vallø-sagen (21/2 2006), idet Nævnet har tilsluttet sig Styrelsens udtalelse, der er citeret. Dette skal sammenholdes med, at der i Vallø's ca. 3.000 ha skov er etableret 38 km ubefæstede ridestier i skovbunden
- I statens skove er der meget få problemer med ridning i skovbunden og i selvforyngelser. De fleste rider kun på veje og ridestier, men muligheden for ridning i højskoven benyttes dog også af en del. Der er næppe mange, der rider i en selvforyngelse, der bare er få år gammel, fordi man ikke kan se, hvordan underlaget er. Det bliver derfor i statens skove anset for uproblematisk for selvforyngelsen, hvis der rides i disse, selv i starten af selvforyngelsesperioden.

Tidsmæssig begrænsning

- Det er lovligt at indføre en tidsmæssig begrænsning i ridningen.
 - Hjemmel:
 - §14, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1314 af 20/11 2006 om ejers ret til at fastsætte yderligere regler for ridning
 - Praksis:
 - Skov- og Naturstyrelsen (1998, Vallø Stift): "Efter styrelsens opfattelse vil det næppe være i strid med bekendtgørelsen, såfremt en ejer i rimeligt omfang fastsætter regler for på hvilke tidspunkter, der må rides, men også dette spørgsmål må efter styrelsens opfattelse bedømmes ud fra en samlet vurdering af, om der alt i alt levnes rimelige muligheder for ridning i skovområdet"
 - Naturklagenævnets afgørelse i Vallø-sagen (21/2 2006), idet Nævnet har tilsluttet sig Styrelsens udtalelse, der er citeret.
 - Det er jf. Vallø-sagen (21/2-2006) lovligt at forbyde ridning fra solnedgang til kl. 6.00.

Begrænsninger i den periode, hvor der må rides

- Det er lovligt at indføre periodemæssige begrænsninger for ridningen
 - Hjemmel:
 - §14, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1314 af 20/11 2006 om ejers ret til at fastsætte yderligere regler for ridning.
 - Praksis:
 - Skov- & Naturstyrelsen (1997, Sorø Akademi): "Efter styrelsens vurdering på det foreliggende grundlag medfører de nævnte bestemmelser i Sorø Stiftelsens reglement næppe så store begrænsninger i rideadgangen, at begrænsningerne ligger udenfor de muligheder, der samlet set er for Stiftelsen i bekendtgørelsen til at regulere ridningen". Der var hér tale om en særlig begrænsning i rideadgangen i bukkeseasonen: 14 dage helt lukket, ½ times kortere rideperiode i resten af bukkeseasonen
 - Naturklagenævnets afgørelse i Vallø-sagen (21/2 2006), idet Naturklagenævnet citerer ovennævnte fra Skov- og Naturstyrelsens udtalelser i 1997, som Nævnet tilslutter sig.